27/10/2021

Το έπος του 1940 – Φωτεινό ορόσημο της συλλογικής μνήμης

/ Γνώμες

Το έπος του 1940 – Φωτεινό ορόσημο της συλλογικής μνήμης

Του Πανοσ. Αρχιμανδρίτου π. Νεκταρίου Δαρδανού Πρωτοσυγκέλλου

της Ιεράς Μητροπόλεως Ύδρας, Σπετσών & Αιγίνης.

Εθνική επέτειος της 28ης Οκτωβρίου και ο Ελληνισμός στρέφει την καρδιά και τη σκέψη του στο ηρωικό έπος του 1940, φωτεινό ορόσημο της συλλογικής ιστορικής μνήμης και σημείο αναφοράς στην μακραίωνη και πολυκύμαντη πορεία του Έθνους.

Ογδόντα ένα χρόνια έχουν περάσει από τις πρώτες πρωινές ώρες της 28ης Οκτωβρίου 1940, όταν οι Έλληνες, αψηφώντας αριθμητικές αναλογίες και στρατηγικούς σχεδιασμούς ανηφόριζαν στο δρόμο του μεγαλείου, προασπιζόμενοι την εθνική τους αξιοπρέπεια και το δικαίωμα για εθνική κυριαρχία.

Ενωμένοι, οι Πανέλληνες, τιμούμε σήμερα το ηχηρό και αδιαπραγμάτευτο «ΟΧΙ» που κατέδειξε το ήθος και την αρετή ενός περήφανου λαού και που

εξακολουθεί να εμπνέει, ως ιερή παρακαταθήκη, όλους τους ελεύθερα σκεπτόμενους ανθρώπους. Τιμούμε την ανδρεία και τη φιλοπατρία των γενναίων εκείνων Ελλήνων πατριωτών που, ανταποκρινόμενοι στο εθνικό χρέος, όρθωσαν, με υψηλό φρόνημα και ομοψυχία, το ανάστημά τους ενάντια στο σκοταδισμό και την καταπίεση του φασισμού, σε έναν αγώνα άνισο. Τιμούμε το έπος της Εθνικής Αντίστασης και όσους αγωνίστηκαν και θυσιάστηκαν προασπίζοντας τα ιδανικά της ελευθερίας.

Πλήθος Έλληνες πολεμούν, όχι πια σαν στρατιώτες που η επιστράτευση τους απομάκρυνε ακούσια από τις ειρηνικές τους ασχολίες, αλλά με δική τους επιλογή, αποφασίζοντας να διακινδυνεύσουν τα πάντα για την ελευθερία. Τόσο η Εθνική Αντίσταση όσο και οι μάχες στη Βόρεια Αφρική συνεχίζουν το έργο που ξεκίνησαν οι πολεμιστές στα βουνά της Αλβανίας.

Τα γεγονότα του 1940-1941 σημάδεψαν την ελληνική ιστορία. Δεν έχουν όμως σημασία μόνο εθνική αλλά και παγκόσμια, καθολική. Η νίκη των Ελλήνων κατά των Ιταλών αποτέλεσε και την πρώτη νίκη κατά των δυνάμεων του Άξονα με ό,τι μπορεί να σημαίνει αυτό. Οι αγωνιστές στα βουνά της Αλβανίας απέδειξαν ότι κανείς δεν είναι αήττητος και ότι η γενναιότητα και η πίστη στα ιδανικά μπορούν να υπερισχύσουν της δύναμης.

Η μη αναμενόμενη αντίσταση των ελληνικών δυνάμεων απασχόλησε τις δυνάμεις του Άξονα στη Βαλκανική, καθυστερώντας τα σχέδια για νέες κατακτήσεις.

Ο αγώνας του 1940-1941 είναι η ηρωική προσπάθεια αντίστασης του μικρού απέναντι στον μεγάλο, του αδύνατου απέναντι στον δυνατό, του δικαίου απέναντι στην αδικία. Η προσπάθεια όμως αυτή εμπεριέχει και το στοιχείο της τραγικότητας. Παρά τον ηρωισμό, τη θέληση, την πίστη στα ιδανικά, η νίκη δεν ήταν δυνατόν να αποτρέψει τη γερμανική κατάκτηση, το σκοτάδι και την αγριότητα της γερμανικής κατοχής, την πείνα, τα βασανιστήρια, τις εκτελέσεις, τη σύνθλιψη της ανθρώπινης αξιοπρέπειας των ετών 1941-1944.

Ζώντας σε μια εποχή που αμφιβάλλουμε για την εντιμότητα όλων και που συχνά ένας αγώνας υποκινείται από συμφέροντα που δεν μπορεί καν να διανοηθεί ο απλός άνθρωπος, η προσπάθεια των Ελλήνων το 1940 αποκτά πρόσθετη σημασία. Αυτό διότι μπορεί με βεβαιότητα να ειπωθεί ότι ήταν ένας αγώνας καθαρός. Ο αγώνας του απλού ανθρώπου να υπερασπιστεί όσα αυτονόητα θεωρεί δικά του. Σπίτι, γη, οικογένεια, πατρίδα, ελευθερία. Με όποιο τίμημα και όποιο αποτέλεσμα. Το δίλημμα της υποταγής ή της αντίστασης ήταν ανύπαρκτο για τους Έλληνες του 1940. Κι εμείς σήμερα είμαστε βέβαιοι ότι το πνεύμα αυτό της ελεύθερης ψυχής συνεχίζει να ζει και ότι σε ανάλογη περίπτωση οι σημερινοί και οι επόμενοι Έλληνες, θα αντιδράσουν με τον ίδιο τρόπο και θα φανούν αντάξιοι του παρελθόντος τους.

2420 χρόνια μετά το «μολών λαβέ» του Λεωνίδα, το ΟΧΙ της 28ης Οκτωβρίου 1940 ήρθε να σηματοδοτήσει μία από τις λαμπρότερες σελίδες της τρισχιλιόχρονης ιστορίας μας, ενσαρκώνοντας την συλλογική αντίσταση του λαού μας στις πλέον κρίσιμες ιστορικές στιγμές.